

HAJDÚ-BIHAR MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Eldom!
Csosz K-1
2015-XII.17.

[Handwritten signature]

Ügyiratszám: HBD/02/229-3/2015.

Ügyintéző: Jambrik Imre

Telefon: (52) 238-192

Hiv. szám: 3151-6/2015.

Ügyintézőjük: Csosz Krisztián

Főépítész: -

**Kérem, válaszlevelében hivatkozzon
ügyiratszámunkra!**

SZABÓNÉ KARSAI MÁRIA
Polgármester
POLGÁRMESTERI HIVATAL

EBES

Széchenyi tér 1.
4183

POLGÁRMESTERI HIVATAL	
EBES	
Erkezett:	2015 DEC 16.
Iktatószám:	3151-30/2015

[Handwritten signature]
Csosz K.

Tárgy: Ebes község új településfejlesztési koncepció elkészítése

Tisztelt Polgármester Asszony!

Irodánkhoz érkezett tárgyi megkereső levelük, melyben kéri településfejlesztési koncepciójukkal szemben támasztott elvárásaimat.

A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (továbbiakban: Rendelet) szerinti írásos **véleményemet** – a **Rendelet 30. §** keretében – az alábbiakban adom meg:

1. Településfejlesztési koncepciókészítés jogszabályi háttere

A koncepciókészítés és rendezés módszertanát a jogalkotó megújította és azt a Rendelet tartalmazza. Fontos célként lett meghatározva az, hogy az új módszertan tegye lehetővé a valós települési igényeken alapuló fejlesztéseket, a települések területi együttműködését, az ebből adódó területi kohézió erősítését.

Az integrált településtervezést keretbe foglaló Rendelet egyes elemei a településfejlesztési koncepció, az integrált településfejlesztési stratégia, és a településrendezési eszközök (településszerkezeti terv és a helyi építési szabályzat).

A fejlesztési és rendezési eszközök összefüggései mellett tartalmazza a fenti eszközök tartalmi, ábrázolási, dokumentálási követelményei mellett azok egyeztetésének, elfogadásának szabályait, továbbá a folyamathoz tartozó partnerségi egyeztetés kereteit. A fejlesztés és rendezés összefüggéseinek jellemzői a következők:

A fejlesztés első elemeként definiálható településfejlesztési koncepcióhoz készített megalapozó vizsgálat – szükség szerint aktualizálva – felhasználható a stratégia és a településszerkezeti terv készítésénél is az alábbi jogszabályi feltétel teljesítése esetén: az építésügyi és az építésüggyel összefüggő szakmagyakorlási tevékenységről szóló 266/2013. (VII.11.) Korm. rendelet 14. § (4) bekezdése értelmében a **településfejlesztési koncepció megalapozó vizsgálata csak akkor használható fel a településrendezési eszközök kidolgozásához, ha azt jogosultsággal rendelkező településtervező és szakági tervező készítette.**

Az Étv. 6/A § (3) értelmében a településfejlesztési rendezési dokumentumok készítése önkormányzati főépítész közreműködésével jogszerű.

2. Területfejlesztési dokumentumokkal történő összefüggések vizsgálata

2.1. Országos Területfejlesztési koncepció

A „NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció” c. dokumentum melynek egyes elemei Ebes község fejlesztésének is keretét adhatja.

A Koncepció integrálja a hazai fejlesztési célokat és igényeket, meghatározza azok területi dimenzióit, ami a 2014 – 2020-as Európai Unió tervezési és költségvetési időszakra készülő tervdokumentumok megalapozását is szolgálja. Hosszú távú jövőképet, fejlesztéspolitikai célokat és elveket határoz meg. A fejlesztéspolitika elsődleges keretét az Európai Unió

Építésügyi, Hatósági, Oktatási és Törvényességi Felügyeleti Főosztály

4024 Debrecen, Piac u. 54. Telefon: (36 52) 504-100 Fax: (36 52) 504-105 E-mail: hatosag@hbmkh.hu

Kohéziós és Vidékfejlesztési Politikája, illetve a 2014 – 2020-as programozási és fejlesztési időszakban rendelkezésre álló Uniós fejlesztési források képezik. Megalapozza az Európai Bizottság és Magyarország közötti partnerségi megállapodást, ill. illeszkedik az EU 2020 stratégiájához.

2.2. Településpolitikai irányok és teendők

Funkcionális térségek

- A területi alapú fejlesztési beavatkozások hatékonyságának javítása érdekében a valós térszerveződéseket követő beavatkozási alapegységeket és területi középszintet kell kijelölni a fejlesztések számára.
- Új középszint, új megyei szerepek megjelenése.

A helyi szint alapegységei várhatóan a városi és vidéki térségek egymásra épülésére alapozott, a város és vonzáskörzetét magába foglaló várostérségek lehetnek (funkcionális – várostérség – FVT).

Lehatárolás elvei:

- központi szinten a szerződés kereteit biztosítják,
- megye koordinációs szerepet lát el,
- helyi szintnek mozgásteret biztosított.

2.3. Várostérségek fejlesztési szempontjai

- Várostérségi települések által közösen kialakított fejlesztések térnyerése, egyben a települési szintű fejlesztések visszafogása.
- Városi központok fejlesztését szolgáló sajátos akciók és a vidékies települések sajátosságainak megfelelő, és egymással szinergiában levő fejlesztések.
- Központilag orientált, a kormányzati és megyei fejlesztésekkel összehangolt várostérségi akciók (sokszínű, komplex és integrált szemlélet mellett).
- Együtt tervezés (nem csak a közpénzeken alapuló fejlesztéseknél). A város és vonzáskörzetét szerves egységben kezelő fejlesztési szemlélet és gyakorlat.
- Természeti környezet értékeinek megőrzése.

A fentiek alapján Ebes település funkcionális működése (közszolgáltatások, városi piac, munkahelyek stb.) összeköthető környező várossal, városokkal, melynek a lehetőségét a fejlesztések (és stratégiai) kidolgozásai egy időben már most célszerű keresni.

3. Országos Területrendezési Terv (OTrT), Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területrendezési Terv (SZSZB MTrT).

A jelenleg figyelembe veendő magasabb szintű területrendezési tervek:

- a 2003. évi XXVI. törvénnyel jóváhagyott Országos Területrendezési Terv (OTrT) előírásai, melyet a 2013. évi CCXXIX. Tv.-el megállapított rendelkezések módosítottak és
- a 13/2010. (IX.17.) KR sz. rendelettel jóváhagyott **Hajdú-Bihar Megyei Területrendezési Terv (MTrT).**

Mivel a megyei területrendezési terveket 2017. december 31.-éig kell az OTrT tv. 2013. évi CCXXIX. tv – el (továbbiakban MTv.) megállapított rendelkezéseivel összhangba hozni, ezért a településrendezési eszközök készítésénél, módosításánál az MTv. átmeneti rendelkezéseket állapított meg. Ezeket az OTrT tv. 31/B §-a tartalmazza. Ezen átmeneti rendelkezések vizsgálata, értelmezése és az ebből levont következtetések már a koncepciókészítéskor figyelembe veendők.

4. Megalapozó vizsgálat

1. A Rendelet 5. § értelmében a koncepciót az 1. sz. melléklet szerinti megalapozó vizsgálat alapján kell elkészíteni, részletes **tartalmi követelményeit a 2. sz. melléklet tartalmazza.** Itt egyes munkarészek elhagyhatók, ill. összevonhatók. Ezzel kapcsolatos döntéshez az állami főépítész tud szakmai segítséget nyújtani.

5. Fenntartható fejlődés

A településfejlesztés, a fejlesztési koncepció az Étv.-ben hangsúlyozottá válik – a fogalom-meghatározáson túl. Az Étv. 7. § szerinti követelmények betartása a **fenntartható fejlődést** szolgáló településfejlesztési –rendezési előírások. A településfejlesztés (-rendezés) egyik legfontosabb elvévé, sőt alapkövetelményévé vált tehát a fenntarthatósági elv biztosítása (társadalmi, gazdasági, környezeti követelményekben egyaránt). Ezért a koncepcióban a törvényi előírásoknak megfelelően kell foglalkozni:

- A települési és a jogos magánérdek összhangjának biztosításával,

- a területekkel és a termőfölddel való takarékos bánással,
- a természeti, táji és építészeti értékek gyarapításával és védelmével,
- a közlekedési kényszer csökkentésével,
- a csapadékvizek összegyűjtésével, kezelésének módjaival,
- a zöldfelület-, környezet- és természetkímélő fejlesztések támogatásával,
- a biológiai aktivitás megtartásának szükségességével stb.
- klímabarát településszerkezet kialakításának lehetőségeivel:

A jelenkori településtervezés és –rendezés egyik legfontosabb kihívásává, sőt alapkövetelménnyé vált a fenntarthatósági elv településfejlesztésben (és rendezésben) történő biztosítása, (többek között a magyar és európai térszerkezet alakítási hagyományokra alapozva).

Ennek egyik legfontosabb eleme a klímabarát településszerkezetre való törekvés.

6. Egyéb kapcsolódó jogi előírások, elvárások

6.1. A fenntartható településfejlesztés és rendezés egyik legfontosabb eleme a klímabarát városszerkezetre való törekvés. Ezt fogalmazta meg az európai városok demográfiai és klímabarát városi kihívásairól szóló az EU városfejlesztésért felelős főigazgatói által 2011. május 2-án aláírt Budapesti Nyilatkozat.

Ebben a klímabarát városok pillérei között rögzíti a klímabarát városszerkezet kialakításának szerepét:

„Klímabarát városszerkezet kialakítása a várostervezés és az övezeti tagolás révén

A városoknak törekedniük kell (többek között):

- a kompakt városszerkezet megteremtésére, melyben intenzív együttműködés zajlik a szereplők között, mérsékeltek a közlekedési távolságok, és a hatékony energia felhasználás szerint korlátozott az urbanizált területek terjeszkedését;
- a városszerkezet tagolására beépítetlen területekkel, zöldterületekkel és a természetes szellőzés biztosító zónákkal;
- magánberuházások esetén a barnamezős területek (használaton kívüli ipari területek) előnyben részesítésére, a városi és zöldmezős beruházások háttérbe szorítására.”

Tehát a városi(települési) klímához, annak változásához alkalmazkodó településszerkezet a kompakt, de tagolt, egyben többközpontú város(település). Ennek megfelelően:

- a város(település)szerkezetet tagolni kell beépítetlen területekkel, zöldterületekkel, és természetes átszellőzést biztosító zónákkal
- a légszennyező termelő tevékenységeket optimalizálni kell a térszerkezetben
- a városi(települési), ill. azon kívüli utazási szükségletek mérsékelésére kell törekedni, ill. a közösségi közlekedést indokolt előtérbe helyezni

Erre a településszerkezet alakító tényezővel már a vizsgálat, ill. a koncepció szinten célszerű foglalkozni.

6.2. A kompakt, de tagolt város(település)szerkezet klimatikus előnyei:

- Egy központi mag esetén hatványozódnak a városklímát befolyásoló negatív körülmények. Nagyobb a centrum beépítési sűrűsége, a gk. forgalom okozta szennyezés koncentráltan jelentkezik. A település többi része, beépítetlen területei nem tudják ellensúlyozni a szennyezések hatásait.
- Több funkcionálisan elkülönülő és kiegyenlített központ esetén a terhek megoszlanak, mellyel jobban kiegyenlíthetők a klimatikus terhek.
- Ekkor mérsékeltebbek az utazási szükségletek, egyes szolgáltatások gyalogosan vagy kerékpárral is elérhetőek, kedvezőbb életminőséget biztosítanak, a zsúfoltság társadalmi, környezeti hatásai kevésbé érvényesülnek.
- A többközpontúságot a városok szabályozási terveiben, építési szabályzatukban kell rögzíteni, a fejlesztési tervekben megalapozni.
- Ebben az állami, önkormányzati intézmények elhelyezését lehet irányítani, de fontos a közterek, közparkok, városképképző egyéb elemek meghatározása is. A központi funkciók megtelepedését befektetői ösztönzéssel is el lehet érni.

A klímatervezés történhet önálló tervezési folyamatként, de célszerűbb más városi(települési) tervezésbe integráltan végezni. Jelen esetben a településfejlesztési tervezés képviselheti elsősorban a klímatervezés integrációjának megjelenését.

Ezért megfontolandónak tartom a klímastratégia elkészítésének és integrálásának lehetőségét a mostani tervezési folyamatba. Ha később készül, akkor is a településfejlesztési tervezési dokumentumokba történő integrálást javaslom.

A városi(települési) klímastratégia tervezésekor a célokat és a beavatkozásokat a város, illetve település társadalmi gazdasági szövetébe földrajzi adottságaiba kell integrálni. Ezért tartom indokoltnak, hogy ne önálló, hanem a településfejlesztési dokumentumok részeként, ahhoz integrálva legyen tervezve.

6.3. A Budapesti Nyilatkozat demográfiai ajánlásaival is indokolt foglalkozni

A településfejlesztési koncepcióhoz és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása. Melyhez kapcsolódóan **demográfiai vizsgálatra** is szükség van.

Megállapításom szerint a demográfiai és migrációs trendek hatására kialakuló város(település)típusok az alábbiak:

1. gazdasági erejükénél fogva dinamikus népességnövekedésű várostérségek – elsősorban világ gazdasági kapcsolatokkal rendelkező Nyugat-európai metropolisz térségek
2. stabil gazdasági háttérrel rendelkező városok kismértékben változó népességgel
3. jelentős demográfiai csökkenéssel és gazdasági visszaeséssel egyszerre sújtott városi(települési) területek – többnyire Kelet-európában.

Ebben Ebes értelmezhető a (2) ponttal érintett megállapítás, ennek kezelésére javasolt városfejlesztési részstratégia:

- a. munkaerő-piaci feltételek javítása,
- b. rugalmas településfejlesztési stratégia kialakítása, mely az előregedés kérdésére koncentrálna

7. Egyéb kapcsolódó szakmai elvárás

• Fényszennyezés mérséklése

A 2009-2014. közötti időszakra készült Nemzeti Környezetvédelmi Program kiemelten védi a táji környezetet. Kimondja, hogy a fényszennyezés tájromboló hatásával szemben hatékony fellépés szükséges.

Ezért ezzel a kérdéskörrel is szükséges foglalkozni már a koncepció szintjén is. Vizsgálni, elemezni szükséges pl. azt, hogy mi a jelenlegi (kialakult) helyzet, továbbá milyen beavatkozások szükségesek az elérni kívánt cél megvalósulása érdekében.

- Javasolom megvizsgálni, hogy vannak-e még lezáratlan településrendezési szerződések amelyek a fejlesztési koncepciót befolyásolhatják.
- A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra
- Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére.

8. A településfejlesztés és területfejlesztés, valamint a településrendezés és területrendezés összefüggései a Rendelet 4 § - a értelmében:

A koncepció és a stratégia a területfejlesztési koncepciók és programok, a szakpolitikai és területi koncepciók és programok, valamint a területrendezési tervek figyelembe vételével kerülnek kidolgozásra.

A településrendezési eszközök a területrendezési tervek rendelkezéseivel összhangban készülnek.

További fontos megállapítása a Rendeletnek az, hogy

- a) koncepció, stratégia és településrendezési eszköz készítésének módját a korábbi tervek is figyelemmel kell meghatározni,
- b) a koncepció a településszerkezeti terv egymással tartalmi összefüggésben készül.

Tehát fontos következtetés az előzőkből az, hogy a koncepció és a megalapozó vizsgálatok kiemelt célterülete a településrendezés (az ágazati szakpolitikák mellett), amely végső soron a helyi építési szabályozás céljait is megalapozza úgy, hogy az hatékony és időtálló (tehát ritkán illetve tervezetten módosítandó) legyen.

Ennek eléréséhez is fontos biztosítékként rögzíti a Rendelet a vizsgálatok készítésénél a jogosult szakági településtervezőket, mely az így a településrendezésnél felhasználható.

9. Felhívom szíves figyelmét arra, hogy a Rendelet 9. sz. melléklete szerinti **egyeztetési eljárásban résztvevő államigazgatási szervek köre 2014. szeptember 10.-i hatállyal módosult!** Továbbá tájékoztatom, hogy a Rendelet 9. számú melléklete irodánkat nem sorolja az adatszolgáltatásra kötelezett államigazgatási szervek körébe.
10. A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV törvény 66. § értelmében **örökségvédelmi hatástanulmányt kell készíteni a település fejlesztési koncepciójának kidolgozása során.** Az örökségvédelmi hatástanulmányról szóló 395/2012. (XII. 20.) Korm. rendelet 1. § (1) szerint azt **a településfejlesztési koncepció** (vagy a településrendezési eszköz) **megalapozó vizsgálata keretében kell elkészíteni.**
11. Tájékoztatom, hogy a további egyeztetési-véleményezési eljárásába szíveskedjen bevonni és abban érdekeltnek tekinteni. **Az eljárás során a dokumentumokat papír formátumban és digitális (CD) adathordozón is szíveskedjenek elküldeni irodánkra.**
12. Az egyes tervek, illetve programok **környezeti vizsgálatáról** szóló 2/2005. (I. 11.) Kormányrendelet értelmében, a Településfejlesztési Koncepció készítése során nem kell elkészíteni környezeti vizsgálat keretében a környezeti értékelést. Azt majd csak a terv elkészítése során kell elvégezni.
13. **Az eljárásrend további menete**
A Rendelet 30. § (2)-(4) szerint önkormányzathoz beérkezett vélemények és ajánlások ismerete alapján - az önkormányzat dönt többek között a koncepció kiválasztott fejlesztési irányáról, és arról, hogy a megalapozó vizsgálat megfelel e a tervezés - alapjának.
Ezután a koncepció tervezetét a polgármester véleményezésre megküldi a véleményezésben résztvevő államigazgatási szerveknek és résztvevőknek. Ekkor a megalapozó vizsgálatokat – vagy annak összefoglalóját – is célszerű megküldeni, hiszen csak ennek ismeretében lehet egyértelműen megítélni a koncepció javaslatait. Hivatkozás: Rendelet 30. § (4)-(5)

Jelen döntés kiadmányozására a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Kiadmányozási Szabályzatáról szóló 13/2015. (VIII. 3.) HBMKH Kormány megbízotti utasítás alapján az Építésügyi, Hatósági, Oktatási és Törvényességi Felügyeleti Főosztály, Építésügyi Osztály állami főépítésze jogosult.

Debrecen, 2015. december 12.

Jambrik Imre
állami főépítész

Kapják:

1. Címzett
2. Irattár